

บทบาทของสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร :
ศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดนครปฐม

นาง เบญจมาศ วัชร เทวินทร์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประถมศึกษาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-561-527-7

007927

116063193

THE ROLE OF MEDIA AND FACTORS AFFECTING DECISION
TO BECOME MEMBERS IN WOMAN AGRICULTURER GROUP :
A CASE STUDY OF WOMAN AGRICULTURER GROUP
IN NAKHON PATHOM

Mrs. Benjamas Watcharatewinkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University
1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บทบาทของสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิก
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรจังหวัดนครปฐม

โดย

นางเบญจมาศ วัชร เทวินทร์กุล

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณรรณ ปิรันชนโอวาท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุพรรณิการ์ บุณนาค.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิการ์ บุณนาค)

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์

ประจักษ์ วัฒนา.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ วัฒนา)

วิภาดา วัฒนศิริ.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์บำรุงสุข สีหอำไพ)

วิเชียร เกตุสิงห์.....กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

อรุณรรณ ปิรันชนโอวาท.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณรรณ ปิรันชนโอวาท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บทบาทของสื่อและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
 เกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดนครปฐม
 ชื่อนิติกร   นางเบญจมาศ วัชรเทวรินทร์กุล
 อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณรัตน์ ปิณฑนโสภา
 ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์
 ปีการศึกษา   2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกในช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2524 จำนวน 158 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์สมาชิกที่เป็นตัวอย่าง ตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข่าวสาร เผยแพร่เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจากสื่อบุคคล รองลงมาได้รับจากสื่อมวลชน ส่วนผู้ที่ได้รับจากสื่อเฉพาะกิจมีจำนวนน้อยที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบบทบาทของสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ ในการจูงใจแม่บ้านเกษตรกร ให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ผลปรากฏว่า สื่อทั้ง 3 ประเภทดังกล่าว มีบทบาทในการจูงใจให้เข้าร่วมเป็นสมาชิก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสื่อบุคคลมีบทบาทในการจูงใจให้แม่บ้านเกษตรกร เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจตามลำดับ

ส่วนปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนั้น จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การเปิดรับสื่อบุคคล การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ และการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอก มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ในทิศทาง

เดียวกัน ส่วนการเปิดรับสื่อมวลชน และฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ในบรรดาปัจจัยทั้ง 6 ตัวนี้ ปัจจัยผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาคือการเปิดรับสื่อบุคคล ส่วนปัจจัยนอกนั้น คือการเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ การติดต่อสัมพันธ์กับสังคมภายนอก การเปิดรับสื่อมวลชน และฐานะทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่า ปัจจัยแต่ละตัวมีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้อยมาก จนไม่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

Thesis Title   The Role of Media and Factors Affecting Decision to
                          Become Members in Woman Agriculturer Group : A Case
                          Study of Woman Agriculturer Group in Nakhon Pathom

Name   Mrs. Benjamas Watcharatewinkul

Thesis Advisor   Associate Professor Orawan Pilunowad, Ph. D.

Department   Public Relations

Academic Year   1982

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the role of media and the factors affecting decision to become members in the woman agriculturer group in Nakhon Pathom. The samples were composed of 158 members of the woman agriculturer group who decided to become members in 1976 - 1981. In collecting data, the samples were interviewed with the researcher constructed questionnaire.

It was found that most of the samples received information on the woman agriculturer group from interpersonal media while a smaller number of samples learned about it from mass media. The specialized media was found to be the channel through which the information was least received. In comparing the roles of the three types of media, the study yielded the result that they had statistical significance at .01 with the most effective being the interpersonal media, the mass media and the specialized media respectively.

Regarding the factors affecting decision to become members of the woman agriculturer group, it was found that the expectation of the advantages from being members of the woman agriculturer group, the interpersonal media exposure of the samples, the specialized media exposure of the samples, and the cosmopolitaness of the samples were found to be positively correlated. However, the media exposure and the economic status of the samples were not found to be correlated statistically. In employing the Multiple Regression Analysis, the results made it clear that of all the six factors, the expectation of the advantages was the most influential factor supporting the decision to join the woman agriculturer group. The factor of secondary importance was interpersonal media exposure. The other factors, namely, the specialized media exposure, the cosmopolitaness of the samples, the mass media exposure and the economic status had no statistical significance in influencing the samples to become members of the woman agriculturer group.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ ก็เพราะได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณรณ ปิสิณันโอบาท ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาทางคำ สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล รองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน ให้ความกรุณา เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีนอ้าไพ กรุณา เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเหล่านี้ เป็นอย่างยิ่ง

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณ คุณสมฤทธิ์ อุทัยฉาย และคุณสุวิมล ทุงคะเสน เจ้าพนักงานการเกษตร จังหวัดนครปฐม ที่กรุณาให้คำแนะนำในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คุณยงยุทธ รักษาศรี แห่งสำนักงานทดสอบ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเขียนโปรแกรมวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ทำให้งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	10
2 ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
รูปแบบของการวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
5	บทสรุป.....	71
	สรุปผลการวิจัย.....	71
	อภิปรายผล.....	76
	ข้อเสนอแนะ.....	80
	บรรณานุกรม.....	83
	ภาคผนวก.....	87
	ประวัติผู้เขียน.....	99

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามอายุ.....	36
2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามอาชีพ.....	37
3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	38
4	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	39
5	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามการรับข่าวสาร เผยแพร่ เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จากสื่อต่าง ๆ.....	40
6	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามการรับข่าวสาร เผยแพร่ เกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จากสื่อประเภทเดียวและสื่อมากกว่า 1 ประเภท.....	42
7	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามการจัดอันดับความสำคัญของสื่อที่จูงใจให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร.....	43
8	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร จำแนกตามผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร.....	44

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการรับสื่อบุคคล.....	46
10	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกการมีโอกาสได้อ่านเอกสาร เผยแพร่ ของทางราชการ....	48
11	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเปิดรับสื่อมวลชน.....	49
12	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามการ เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมน หรือกลุ่มอาชีพอื่น ๆ...	50
13	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามการมีโอกาสไปเยี่ยมชมกิจการ เกี่ยวกับอาชีพนอกหมู่บ้าน	50
14	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามระดับความชอบในการพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างถิ่น....	51
15	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการพบปะพูดคุยกับบุคคลต่างถิ่น.....	52
16	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเดินทางออกนอกหมู่บ้าน.....	53
17	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมของส่วนรวม...	54
18	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามรายได้.....	55

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามมูลค่าของทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของ.....	56
20	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามระยะเวลาในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก.....	57
21	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	58
22	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	59
23	จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำแนกตามความบ่อยครั้งในการชักชวนบุคคลอื่น ๆ ให้สมัครเข้าเป็นสมาชิก.....	62
24	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของ สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ ในการจูงใจให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	63
25	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อบุคคล สื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของนิวแมน - คูลส์.....	65
26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละตัวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	66
27	ลำดับความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร.....	69